

[Damsgaard.]

— det er jo store tal, man må tælle til — men man er, så vidt jeg har skønnet, foreløbig — det fremgik af besvarelsen af et spørgsmål i går — nået til i hvert fald, at det offentlige beskæftiger omkring 300.000 mennesker og — jeg regnede det ud — med en samlet årlig lønudgift på 8-9 milliarder kr. Det er mange penge, det er jo også mange mennesker selvfølgelig, og det betyder noget for samfundets produktivitet som helhed, at denne store arbejdsstyrke anvendes rationelt.

Hvad angår det andet punkt: inflationen og de offentlige budgetter, så står vi jo her ved et af de centrale problemer i hele vor økonomi. Jeg skal ikke her gå ind i en lang debat om finanspolitikken og det offentliges øvrige påvirkning af samfundsøkonomiens udvikling; men det bør nok bemærkes, at den stærke udgiftsstigning praktisk taget ganske har sluttet det kasseoverskud, der tidligere af regeringen blev anset for nødvendigt for den økonomiske balance. Vi har jo ført mange debatter om kasseoverskud. I år blev kasseoverskuddet nedsat fra små 900 mill. kr. til 165 mill. kr. Det skete udtrykkeligt med henvisning til, at nedsættelsen i alt væsentligt blev modsvaret af, at kreditfristerne omkring momsens gennemførelse betød en stramning ud over, hvad der kom til udtryk på statens regnskab. I det forslag, vi behandler her, har udgiftsstigningerne reduceret kasseoverskuddet ned til ca. 50 mill. kr., og da man vel ikke har tænkt sig at gennemføre momsén én gang til, er det svært at få det helt til at stemme med finansministerens udtalelse i fremsættelsestalen om, at man fastholder den stramme finanspolitik, og at man også anser den for nødvendig; for en stram finanspolitik er jo ikke blot høje skatter — det har vi — det er også tilbageholdenhed med offentlige udgiftsstigninger, og det tyder finanslovsforslaget ikke just på at vi har.

I hele denne sammenhæng må jeg gentage, hvad venstres talsmænd gang på gang har peget på, og hvad venstres formand, hr. Poul Hartling, også understregede i åbningsdebatten, at det først fornødne er, at inflationen og de stigende omkostninger holdes i ave, at erhvervene og de enkelte borgere lettes eller friholdes mest gørligt

for administrative byrder, så initiativ og kræfter kan samles om produktiv indsats, og at vi får en virkelig planlægning af det offentliges virke og en offentlig budgetlægning, der er afstemt efter produktionens muligheder. Det kan ikke være det sidste punkt, som jeg her har nævnt, finansministeren har taget hensyn til ved udarbejdelsen af det budget, vi drøfter. Det bør ske, at der bliver taget hensyn, inden budgettet når frem til vedtagelse senere på vinteren.

Jørgen Jensen: Mit partis ordfører vedrørende finanslovsforslaget, hr. Gottschalck-Hansen, er desværre blevet syg, og herefter har jeg med kort varsel måttet træde til som ordfører.

Statens drifts- og anlægsudgifter vil i henhold til det forslag til en ny finanslov, der foreligger, i finansåret 1968-69 stige med godt 3 milliarder kr. til 22.137 mill. kr. Jeg forstår, at der hertil vil komme udgifterne som følge af kronenedskæringen, og hvis vi yderligere tager hensyn til, at nok samtlige kommuner vil have stigende udgifter at afholde i det nye finansår — som de også følger — kan vi nok komme op på en samlet offentlig udgiftsstigning på ca. 4 milliarder kr., 4.000 mill. kr. Jeg nævner her i indledningen, at statens indtægter alene vil stige med 3.160 mill. kr. til 22,8 milliarder kr.

Det går temmelig stærkt nu. Statens udgifter bliver næste år mere end dobbelt så store som i 1963-64, og det samme gælder skatterne. Fra 1. april 1968 til 1. april 1969 skal vi i skatter og afgifter betale lige så meget, som vi betalte i 2 år fra 1. april 1963 til 1. april 1965. Lad mig opholde mig et øjeblik ved dette. Fra i år til næste år er skattestigningen lige så stor som det samlede statsbudget for 15 år siden. I løbet af disse 15 år er skatterne seksdoblet og de er steget betydeligt stærkere, end borgernes og virksomhedernes indkomster er. Vi kan skønne, at for 15 år siden udgjorde skatter og afgifter ca. 24 pct. af befolkningens indkomst eller af nationalindkomsten. Der har været en stærk stigning i dette tal. I 1963 var det steget til ca. 30 pct., og jeg skønner, at vi i det kommende finansår vil nærme os de 40 pct. af borgernes indkomster. Og så spørger man sig selv: hvornår når vi op på de fulde 50 og derefter de fulde 100 pct.?